

Bergslagens historiedagar 2026 - program

Lördag 19 september

Kl. 10.00–16.00 Öppet på Frövifors pappersbruksmuseum

2026 års stora papperskonstutställning på Frövifors Pappersbruksmuseum heter Strövtåg och visar konstverk gjorda av Sara Nilsson. Saras återkommande tematik är tillbaka till naturen. I sina verk utforskar hon människans relation till naturen. Utställningen Strövtåg består av flera olika måleri- och skulpturinstallationer som länkar ihop med varandra och bildar ett slags narrativ kring människans relation till naturen.

Kl. 10.00–16.00 Öppet på Siggebohyttans bergsmansgård

Historisk repslagning med Christoffer Åström. Öppet i mangårdsbyggnaden och kaffestugan.

Kl. 11.00–15.00 Fyra Systrar Missionshuset

Caféet och handelsboden har öppet. Med start varje hel timme erbjuds en visning i historierummet, som innehåller detaljer från den verksamhet som pågick i Missionshuset från 1861 och fram till och med slutet av 1900-talet. Hör berättelsen om Missionshusets roll i den lokala kyrkohistorien och de väckelserörelser som rört sig genom bygden.

Arr. Fyra Systrar Missionshuset

Kl. 11.00–16.00 Vagnslidret – ett litet museum om Nora

I Göthlinska gårdens gamla Vagnslider har hembygdsföreningen gjort i ordning ett litet museum om Nora. Med bilder, film och texter illustreras olika tidpunkter i bygdens historia fram till i dag. Där berättas om Nora stads utveckling, gruvdrift och järnframställning, kända Noraprofiler och stadens kulturliv.

Arr. Hembygdsföreningen Noraskog

Kl. 11.00–16.00 Upptäck Ramsbergsvägen - en kulturväg mellan Stjärnfors och Rockhammar

Kl. 13.00 håller Mia Geijer, länsstyrelsen Örebro ett föredrag om vägprojektet. Under övrig tid kan du besöka Kulturcentrum, Ramsbergs kyrka, Loftboden, smedjan och ta en fika i församlingsgården.

Arr. Kulturcentrum, Linde bergslags församling, Länsstyrelsen Örebro län, Lindesbergs kommun och Trafikverket.

Kl. 12.00–14.00 Bergsmannens herrgårdslunch på Åkerby herrgård

”Bergsmannens herrgårdslunch”, inspirerad av en finare bjudning på en bergsmansgård under järnets storhetstid. Recepten hämtas ur en gammal handskriven kokbok som användes på Åkerby herrgård och flera andra stora bergslagsgårdar.

Förbokas på info@akerbyherrgard.se eller 0587-912 10

Kl. 13.00–16.00 Vandring runt Dalkarlsbergs gruvfält

500 meter under jord - Vad döljer sig under marken i Dalkarlsberg? Per Dahlin tar oss med på en vandring runt Dalkarlsbergs gruvfält och berättar om gruvornas utbredning både ovan och under jord.

Kl. 13.00 Gruvstigsvandring runt Dalkarlsbergs gruvfält

Kl. 14.00 Samling i Smedjan. Vi fortsätter samtalet om villkor och utmaningar för gruvorna i Dalkarlsberg. Soppa och kaffe serveras från kl. 12.00

Arr. Vikers hembygdsförening

Kl. 14.00 Guidning vid Larsbo kalkbruk

Larsbo kalkbruk spelade en viktig roll i Bergslagens industriella utveckling, särskilt under 1800- och 1900-talen. Kalken och dolomiten som bröts där användes främst som flussmedel i järnframställning – alltså för att rena järnet från föroreningar i masugnarna. Det gjorde kalkbruket till en oundgänglig del av den svenska järnindustrins värdekedja. De vedeldade kalkugnarna i Larsbo, som påminner om medeltida torn, brände sten dygnet runt under storhetstiden. Idag står de tysta men är fortfarande imponerande vittnesmål om platsens industriella arv. Föreningen Industrilandskap i Bergslagen har varit aktiv i att bevara dessa miljöer och har bland annat restaurerat kalkugnarna och arrangerat kulturdagar och berättarkvällar på platsen. Guidningen kostar 100 kr.

Arr. Föreningen Industrilandskap i Bergslagen

Kl. 14.00 Guidad stadsvandring i Jerle

Hör berättelsen om Carl Bonde, staden som inte ville växa och kanalen som aldrig blev färdig. En märklig historia från första halvan av 1600-talet. Samling vid Svalbo café. Det är en kort promenad (ca 200 m) förbi de historiska byggnaderna ner till Järlefallsdammen. Vandringen tar cirka 45 min och är gratis.

Arr. Jerle stadsförening

Söndag 20 september

Kl. 10.00–16.00 Öppet på Siggebohyttans bergsmansgård

Historisk repslagning med Christoffer Åström. Öppet i mangårdsbyggnaden och kaffestugan.

Kl. 10.00–16.00 Kilsbergsdagen vid Kilbergskantens nav

Föreningen Kilsbergskanten har öppet hus i Lekhyttans gamla skola. Tillsammans med ideella krafter och lokala företag bjuds på diverse aktiviteter under dagen. Berättarhörna, Flora-sökning – hitta Kilsbergskantens flora med en app, vandring ”I Kina-Gunnars fotspår” förbi Lunnasjön, prova-på hantverk som täljning, ullhantverk & äggoljetempera. Kolbulle-stekning, musik från Kilsbergen samt info om gamla skolan - byggnaden, skolan och pågående byggnadsvård.

Arr. Föreningen Kilsbergskanten

Kl. 11.00 Guidad stadsvandring i Jerle

Se beskrivning under lördag 19 september.

Kl. 11.00–16.00 Vagnslidret – ett litet museum om Nora

Se beskrivning under lördag 19 september.

Kl. 11.00 Bergsmannens herrgårdslunch och föreläsning på Åkerby herrgård

Anna-Lena Persson, VD på Åkerby herrgård, föreläser om Åkerbys historia och kopplingarna till brytningen av järnmalm i bl. a. Klackagruvan. Till lunch serveras ”Bergsmannens herrgårdslunch”, inspirerad av en finare bjudning på en bergsmansgård under järnets storhetstid. Recepten hämtas ur en gammal handskriven kokbok som användes på Åkerby herrgård och flera andra stora bergslagsgårdar.

Förbokas på info@akerbyherrgard.se eller 0587-912 10

Kl. 12.00–16.00 Höstmarknad vid Baggetorps hembygdsgård

Den gamla mangårdsbyggnaden från 1700-talet är öppen, och där visas en utställning av gamla kläder från gårdens brukare. Gårdssmedjan är i gång. Kolarkojan och kolbotten visas. Försäljning av närodlat och produkter från lokala hantverkare. Musikunderhållning. Servering av lättlunch, kaffe och våfflor.

Arr. Dormens Hembygdsförening

Måndag 21 september

Kl. 11.00–16.00 Vagnslidret – ett litet museum om Nora

Se beskrivning under lördag 19 september.

Tisdag 22 september

Kl. 11.00–16.00 Vagnslidret – ett litet museum om Nora

Se beskrivning under lördag 19 september.

Onsdag 23 september

Kl. 10.00–16.00 Öppet på Frövifors pappersbruksmuseum

Se beskrivning under lördag 19 september.

Kl. 11.00–16.00 Vagnslidret – ett litet museum om Nora

Se beskrivning under lördag 19 september.

Kl. 13.00-15.00 Drop in på Göthlinska gården

Kika in i familjen Göthlins borgarhem från senare hälften av 1800-talet och upptäck svunna tider. Entré: 60 kr, betalning kontant eller med swish. Ingång från verandan på gårdens baksida, Kungsgatan 4.

Arr. Nora kommun

Kl. 18.00 Föredrag: Utveckling och förändring vid Åsbobergs gruvfält

Hembygdsforskaren Stefan Sundström berättar om 500 år av verksamhet vid Åsboberg från 1500-talet fram till 1958. Daniel Törnqvist och Stefan Bernström inleder och modererar. I Nora församlingshem. Kostnad 50 kr för icke-medlemmar i hembygdsföreningen Noraskog.

Arr. Hembygdsföreningen Noraskog

Kl. 18.30 Föredrag: Hyttor runt Multen och Åmmelången

På Kulturhuset Sjöängen i Askersund. Länsmuseumchef Birgitta Johansen och Johan Rydberg, lektor vid Umeå universitet, föreläser om det pågående gemensamma forskningsprojektet som söker mer kunskap om Bergslagens tidiga historia. Bland annat får vi veta hur sedimentlager på botten av länets sjöar kan berätta om det tidiga bergsbruket.

Arr. Askersunds kommun, Lokalhistoriska sällskapet i Örebro län, Lerbäcks hembygdsförening och Örebro läns museum

Torsdag 24 september

Kl. 10.00–16.00 Öppet på Frövifors pappersbruksmuseum

Se beskrivning under lördag 19 september.

Kl. 11.00–16.00 Vagnslidret – ett litet museum om Nora

Se beskrivning under lördag 19 september.

Kl. 12.00–16.00 Museet Tormek och den tillfälliga utställningen Behind the edge

Museet Tormek – En vass historia skildrar den inspirerande resan bakom Torgny Janssons vision om en långsamtgående, vattenkyld slipmaskin – en idé som växte till ett multinationellt, marknadsledande företag inom våtslipning för eggverktyg. Upptäck Tormeks utveckling genom decennier, från den allra första prototypen till dagens patenterade.

Behind the Edge är en utställning som visar vad som blir möjligt när exceptionellt hantverk och konstnärlighet möter verktyg i världsklass med högsta möjliga skärpa. Fokus riktas mot resultatet – konstverken som formas bakom eggen när råmaterialet bearbetas. Vi får också lära känna personen bakom eggen, den skickliga konstnären som använder sitt unika favoritverktyg. Samtidigt får vi en inblick i verktyget bakom eggen och de varumärken som utvecklar verktygen och möjliggör fantastisk konst. I Behind the Edge bjuds besökarna in att utforska processen, hantverket och de beslut som ligger bakom skapandet av fysisk konst i material som trä, metall, sten och mycket mer.

Kl. 13.00–15.00 Drop in på Göthlinska gården

Se beskrivning under onsdag 23 september.

Fredag 25 september

Kl. 10.00–16.00 Öppet på Frövifors pappersbruksmuseum

Se beskrivning under lördag 19 september.

Kl. 11.00–16.00 Vagnslidret – ett litet museum om Nora

Se beskrivning under lördag 19 september.

Kl. 12.00–16.00 Museet Tormek och den tillfälliga utställningen Behind the edge

Se beskrivning under torsdag 24 september.

Kl. 16.00 Guidad vandring i Gamla Viken

Arkeolog Magnus Odebäck Ljunge guidar i järnets spår från medeltid till 1900-tal, bland hyttlämningar, bergsmansgårdar och smalspårig järnväg.

Samling vid båtbyggen. Vid behov kan vägbeskrivning fås efter anmälan.

Ingen kostnad men föransmälan senast 23/9 till torkel@bevaranor.se

Arr. Föreningen Bevara Nor och Viken

Lördag 26 september

Kl. 10.00–14.00 Öppet på Hällefors hembygdsgård

Utställning om Björnjägarn. Guidad visning av alla hus på gården samt visning av en gammal fungerande brandbil. Smedja, arkiv och loppis.

Kaffeservering med hembakat bröd.

Arr. Hällefors hembygdsförening

Kl. 10.00–16.00 Öppet på Frövifors pappersbruksmuseum

Se beskrivning under lördag 19 september.

Kl. 11.00–15.00 Guidning vid Mullhyttans hytteplats

Visning hyttmodellen och guidning om hytteplatsen och hyttelagets historia erbjuds. Fika serveras i gamla kvarnen.

Arr. Mullhyttans bygdeförening/Mullhytte Hyttelag

Kl. 11.00–15.00 Fyra Systrar Missionshuset

Se beskrivning under lördag 19 september.

Kl. 13.00–16.00 Guidade turer i Limstensgruvorna

Mellan kl. 13.00–16.00 finns en lokal guide på plats vid Limstensgruvorna för ”drop in-guidning” på begäran. Mellan 11.00–16.00 är det café i Tryggeboda bygdegård, på gångavstånd från parkeringen vid gruvorna.

Arr. Fallhyttan Tryggeboda Gryts byalag

Kl. 11.00–16.00 Vagnslidret – ett litet museum om Nora

Se beskrivning under lördag 19 september.

Kl. 14.00 Teatervandring vid Slotterbergets gruva

Upplev en guidad visning av Slotterberget och ett mustigt skådespeleri som realiserar hur folk levde förr. Följ med på en resa bakåt i tiden. Vilka människor får vi möta på vår vandring? Hur levde och arbetade folket i gruvan? Fanns det tid för annat än arbete?

Arr. Järnboås bygdegårdsförening

Söndag 27 september

Kl. 11.00–15.00 Guidning vid Mullhyttans hytteplats

Se beskrivning under lördag 26 september.

Kl. 11.00–16.00 Vagnslidret – ett litet museum om Nora

Se beskrivning under lördag 19 september.

Kl. 13.00–16.00 Guidade turer i Limstensgruvorna

Se beskrivning under lördag 26 september.

Kl. 15.00–16.00 Besök en arkeologisk utredning i Södra Husby, Nora

Ortnamnet Husby är vida spritt i Skandinavien gamla centralbygder. De svenska kungarna med sitt följe reste under 1000- och 1100-talen runt till husabyarna som försörjde dem. Husby vid Norasjön är dock en ovanlig husaby eftersom den ligger i på gränsen mellan den rika odlingsbygden och det som skulle komma att bli Noraskogs bergslag. Varför anlades alls en husaby här?

Välkommen att besöka Örebro läns museums pågående arkeologikurs och se huruvida årets undersökningar tagit oss närmare svaret på frågan!

Visningen startar kl. 15.00.

Arr. Örebro läns museum